

JAN 25 1952

ENTOMOLOGISCHE BERICHTEN

UITGEGEVEN DOOR

DE NEDERLANDSCHE ENTOMOLOGISCHE VEREENIGING

No. 319

Deel XIV

1 Januari 1952

*Adres der Redactie:*B. J. LEMPKE, Oude IJselstraat 12^{III}, Amsterdam-Zuid 2 — Nederland

INHOUD: W. M. Docters van Leeuwen; In Memoriam Karel Willem Dammerman (p. 1).
 A. Stärcke: De Insecten en Wij (p. 3). — P. van der Wiel: *Pytho depressus* L. (Col.,
 Pythidae) (p. 6). — W. Nijveldt: Over de levenswijze van *Phaenobremia urticariae* Kffr.
 (Diptera, Itonididae) f. n. sp. (p. 8). — G. L. van Eyndhoven: Dank van *Arachne* (p. 14).
 Literatuur: (p. 15: A. Reyne; p. 16: B. J. Lempke). — Korte mededelingen: (p. 2: A. J.
 Gorter; p. 13: J. Winters Hz; p. 16: *Personalia*, L. van Tinbergen, *Bekendmaking*.)

In Memoriam Karel Willem Dammerman

DAMMERMAN werd in 1885 te Arnhem geboren. Hij studeerde in Utrecht en promoveerde in 1910 over het onderwerp: „Der Saccus vasculosus der Fische ein Tiefeorgan”.

In hetzelfde jaar vertrok hij naar Java, waar hij werd aangesteld tot assistent in de entomologie; in 1912 werkte hij aan het in dat jaar opgerichte Instituut voor Plantenziekten. In 1919 werd hij Hoofd van het Zoölogisch Museum van 's Lands Plantentuin en in 1932 werd hij tevens belast met het directeurschap van die wereldvermaarde instelling. In 1939 keerde hij met pensioen naar Nederland terug. Hij vestigde zich te Leiden en werkte in het Museum voor Natuurlijke Historie aldaar. Hij overleed op Maandag 19 November en werd op Vrijdag 23 November op de begraafplaats Nieuw Eik en Duinen in den Haag ter aarde besteld.

Zo luidt in het kort de levensloop van dr DAMMERMAN. Hij heeft gedurende die jaren hard gewerkt en vele belangrijke resultaten heeft die arbeid opgeleverd. Van huis uit was hij een enthousiast entomoloog, maar zijn belangstelling ging ook uit naar andere gebieden van de dierkunde. In Buitenzorg werkte hij over de zoogdieren van Indonesia en door zijn studies over de zoögeographie en zijn werk aan het museum te Buitenzorg kwam hij ook met andere diergroepen in aanraking. Men kan hem dan ook een all-round zoöloog noemen. Hij deed pionierswerk bij zijn onderzoek van de bodemfauna in Indonesia. In vele biotopen verzamelde hij zoveel mogelijk alle dieren, die in afgevallen blad en de daaronder liggende aardlagen voorkwamen. Hij koos daartoe stukken van 1 vierkante meter oppervlakte. Zodoende kreeg hij vergelijkbaar materiaal uit vele delen van de Maleise Archipel, een uiterst minutieus onderzoek. De resultaten van dit onderzoek verschenen in het tijdschrift „Treubia”.

In de eerste jaren van zijn verblijf in Buitenzorg heeft hij zich vooral bezig gehouden met de studie van de schadelijke dieren van de cultuurgewassen. De kroon op dit werk zette hij door het schrijven van een boek: *Landbouwdierkunde van Oost Indië*, dat in 1919 het licht zag. In 1929 verscheen een uitgebreide tweede druk in het Engels: *The agricultural Zoology of the Malay Archipelago*.

Steeds was hij bezig en zijn aandacht ging in vele richtingen. Toen S. H. KOORDERS in 1912 de stoot gaf tot de oprichting van de Nederlands Indische Vereniging tot Natuurbescherming, werd DAMMERMAN tweede secretaris. Van 1913 tot 1919 was hij eerste secretaris en daarna tot 1932 voorzitter. Hij heeft een belangrijk aandeel gehad bij het tot stand komen van de wetgeving voor de natuurbescherming en de jachtwet. Ten slotte heeft hij bereikt, dat de Regering een speciale ambtenaar voor de natuurmonumenten heeft aangesteld.

In 1932 werd hij directeur van 's Lands Plantentuin. Hij werd dit in een zeer moeilijke tijd, toen door bezuiniging het aantal medewerkers sterk werd verminderd en ook de werkfondsen aanzienlijk werden besnoeid. Doch hij heeft taai volgehouden en hij kon deze instelling in goede staat aan zijn opvolger overdragen. Het zoölogisch Tijdschrift „Treubia”, dat voor zijn benoeming tot hoofd van het Zoölogisch Museum was opgericht, werd daarna geheel door hem geredigeerd. Ook daaraan heeft hij vele werkuren moeten besteden.

In Nederland teruggekeerd heeft hij zich vooral bezig gehouden met het uitwerken van zijn gegevens over de nieuwe fauna van Krakatau. In 1948 werd zijn prachtig werk: *The Fauna of Krakatau, 1883—1933*, in de Verhandelingen van de Kon. Ned. Akademie van Wetenschappen, afdeling Natuurkunde, afgedrukt. Hij nam dadelijk zijn plaats in in de kring van Nederlandse entomologen en van 1945 tot 1947 was hij vicevoorzitter van onze vereniging, waarna hij van 1947—1950 het presidentsambt bekleedde.

DAMMERMAN was geen laboratoriumgeleerde, hij hield van de levende natuur en in zijn Indische tijd heeft hij vele excursies gemaakt, niet alleen op Java, doch ook naar vele eilanden van de archipel. Samen hebben wij vele malen op Krakatau gekampeerd. Verder onderzocht hij de eilanden Sebesie, Doerian, Bawean en de Duizend eilanden en een grote excursie voerde hem naar het eiland Soemba.

Er is nu een einde gekomen aan dit lange, werkzame leven. Hij hield van zijn werk en veel heeft hij belangeloos gedaan. Zij die hem gekend hebben, verliezen in hem een goede kameraad; vriendelijk en bescheiden was hij, nooit stelde hij zich op de voorgrond, doch hij ging rustig verder op de door hem zelf gekozen weg. Soms was hij in zich zelf gekeerd en dan kon hij dagenlang zwijgen, dan weer was hij uitgelaten vrolijk, vol kwinkslagen en moppen en tot de dolste streken bereid. In de dagelijkse omgang troffen zijn gemoedelijkheid en grote beminnelijkheid en eveneens zijn schuchterheid in de omgang met vrouwen. Bij wie hem gekend hebben, zal hij lang in de gedachten blijven voortleven. DAMMERMAN was een mens waard om gekend te worden.

Leersum, 4 December 1951.

W. M. DOCTERS VAN LEEUWEN.

Zeldzame vlinders bij Zeist. In Zeist heb ik een mooi plekje ontdekt waar we met de kwikdamplamp kunnen vangen, aan de rand van een terrein, begroeid met gras en hei en waarin een grote zandkuil gegraven is. Deze is gevuld met water en omzoomd door een rietvegetatie. Daar ving ik 1 *Pelosia obtusa* H.-S., 1 *Enargia paleacea* Esp. en in drie dagen 8 *Amathes glareosa* Esp., waar later nog 3 exx. bij kwamen!

A. J. GORTER, Donkerelaan 38, Zeist.